

Specialeansøgning til Sundhedsstyrelsens specialeplan

Speciale: Oto-rhino-laryngologi

Region/privat udbyder: Region Midtjylland

Dato: 14. januar 2016

Der henvises til Sundhedsstyrelsens publikation ”Specialeplanlægning – begreber, principper og krav”, som er tilgængelig på Sundhedsstyrelsens hjemmeside for yderligere oplysninger.

1 Indholdsfortegnelse

1	Indholdsfortegnelse	2
2	Generelle overvejelser i forhold til specialet	3
2.1	Indledende overordnet redegørelse for implementeringen af specialevejledningen hos ansøger	3
2.2	Beskrivelse af den planlagte organisering af akutområdet i forhold til specialet	3
2.3	Beskrivelse af sammenhængen i specialet på tværs af funktionsniveauer og sygehusmatrikler	4
2.4	Beskrivelse af sammenhængen til andre specialer	5
2.5	Implementering	5
2.6	Udvikling og fremtidsplaner	6
3	Specialets hovedfunktionsniveau	7
3.1	Overordnet beskrivelse af den planlagte organisering af hovedfunktionerne i specialet	7
3.2	Overordnet beskrivelse af opfyldelsen af anbefalinger til varetagelsen af hovedfunktioner i specialet	7
3.3	Andre oplysninger vedr. hovedfunktioner i specialet	8
4	Specialets regionsfunktionsniveau	9
4.1	Kort redegørelse for varetagelsen af regionsfunktioner som regionen/det private sygehus allerede er godkendt til, og som ønskes genansøgt	9
4.2	Beskrivelse af den planlagte organisering af regionsfunktionerne i specialet	9
4.3	Matrikelspecifik beskrivelse af opfyldelse af krav til varetagelsen af regionsfunktioner i specialet	9
4.4	Formaliseret samarbejde	12
4.5	Udefunktioner	12
4.6	Andre oplysninger vedr. regionsfunktioner i specialet	12
5	Specialets højtspecialiserede niveau	14
5.1	Kort redegørelse for varetagelsen af regionsfunktioner som regionen/det private sygehus allerede er godkendt til, og som ønskes genansøgt	14
5.2	Beskrivelse af den planlagte organisering af højtspecialiserede funktioner i specialet	14
5.3	Matrikelspecifik beskrivelse af opfyldelse af krav til varetagelsen af højtspecialiserede funktioner i specialet	14
5.4	Formaliseret samarbejde	16
5.5	Udefunktioner	16
5.6	Andre oplysninger vedr. højtspecialiserede funktioner i specialet	16

2 Generelle overvejelser i forhold til specialet

2.1 Indledende overordnet redegørelse for implementeringen af specialevejledningen hos ansøger

Vejledning:

Der efterspørges en kort redegørelse for, hvordan specialevejledningen, på tværs af hovedfunktionsniveau, regions- og højtspecialiseret niveau, er implementeret i regionen/på det private sygehus, herunder eventuelle udfordringer (kun relevant hvis regionen/ det private sygehus allerede er godkendt til varetagelse af specialfunktioner i specialet)

Besvarelse:

I Region Midtjylland er det organiseret sådan, at de *højtspecialiserede funktioner* som udgangspunkt varetages på Aarhus Universitetshospital.

Regionsfunktioner varetages som udgangspunkt alle på Aarhus Universitets-hospital og er herudover fordelt ud på de øvrige hospitaler i regionen ud fra forskellige hensyn (se punkt 4.2).

Som udgangspunkt varetages alle *hovedfunktioner* ved alle hospitalsenheder.

Der er 2 matrikler i Region Midtjylland med funktioner inden for oto-rhino-laryngologi:

- Aarhus Universitetshospital, Aarhus
- Regionshospitalet Holstebro

På begge matrikler er der en selvstændig øre-næse-hals-afdeling.

Herudover er der en øre-næse-hals-klinik på Regionshospitalet Randers, der fagligt set fungerer som en udefunktion til øre-næse-halsafdelingen på Aarhus Universitetshospital, Aarhus.

De højtspecialiserede funktioner inden for specialet varetages udelukkende på Aarhus Universitetshospital, Aarhus.

Regionsfunktioner inden for oto-rhino-laryngologi varetages på Aarhus Universitetshospital, Aarhus og Regionshospitalet Holstebro.

De tildelte regionsfunktioner og højtspecialiserede funktioner inden for oto- rhino-laryngologi er implementeret i overensstemmelse med den gældende specialevejledning.

2.2 Beskrivelse af den planlagte organisering af akutområdet i forhold til specialet

Vejledning:

Der efterspørges en beskrivelse af, hvordan organiseringen af akutområdet overordnet opfylder anbefalinger og krav i denne specialevejledning

Besvarelse:

Region Midtjylland har fem akuthospitaler som oplistet nedenfor.

- Aarhus Universitetshospital, Aarhus
- Regionshospitalet Herning
- Regionshospitalet Horsens

- Regionshospitalet Randers
- Regionshospitalet Viborg

På Regionshospitalet Silkeborg modtages akutte visiterede intern medicinske patienter kl. 8-17 på hverdage. Endvidere modtager Regionshospitalet Silkeborg – som led i et forskningsprojekt - hele døgnet kendte, kroniske medicinske patienter med akut forværring af deres kroniske sygdom.

For mere uddybende beskrivelse af organiseringen af akutområdet i Region Midtjylland henvises til overliggernet.

I de fælles akutafdelinger foregår en bred og tværfaglig indledende – og eventuelt endelig – diagnostik og behandling af akutte og uselekterede patienter og således også øre-, næse-, halspatienter under specialet i oto-rhino-laryngologi. Fra akutafdelingerne sker der en udskrivning eller overførsel til specialafdeling, herunder øre-næse-hals-afdelinger på Regionshospitalet Holstebro og Aarhus Universitetshospital, Aarhus.

Oto-rhino-laryngologi indgår ikke i de fælles akutafdelinger.

2.3 Beskrivelse af sammenhængen i specialet på tværs af funktionsniveauer og sygehusmatrikler

Vejledning:

Der efterspørges en beskrivelse af, hvordan patientforløb organiseres på tværs af funktionsniveauer, herunder organiseringen af behandling på tværs af sygehusmatrikler i regionen.

Besvarelse:

Hospitalet i Region Midtjylland har generelt et tæt og velfungerende samarbejde om patientforløb, der går på tværs af funktionsniveauer og/eller patientforløb, hvor behandlingen går på tværs af sygehusmatrikler i regionen. I tilfælde, hvor den videre del af et patientforløb skal foregå på et højere specialiseringsniveau, end det enkelte hospital selv varetager, henvises patienten til et hospital, der varetager funktionen på det rette specialiseringsniveau.

Samarbejdet på tværs af hospitalet i Region Midtjylland understøttes af blandt andet visitationsretningslinjer samt eventuelt konferencer (fx video- eller MDT-konferencer) til afklaring af patienter med kompliceret sygdomsbillede og beslutning om viderehenvielse af patienter til højere specialiseringsniveau.

Der er således en samarbejdskultur, hvor de aftaler, der er indgået typisk om store eller komplicerede sygdomsgrupper, lægger grunden til løbende samarbejde og dialog om øvrige patientgrupper.

Der er etableret et samarbejde mellem Aarhus Universitetshospital, Aarhus og Regionshospitalet Holstebro, som skal bidrage til at styrke de enkelte funktioner inden for øre-, næse-, halsområdet og sikre tilstrækkelig patientunderlag til de enkelte funktioner. De to hospitalet samarbejder herunder om, hvilke patienter der skal henvises til afdelingen i Aarhus, ligeledes hvilke undersøgelser der skal foreligge, før en patient viderevisiteres, således at den enkelte patient kan forundersøges og udredes i Holstebro og videresendes færdigundersøgt og forberedt til behandling/kirurgi i Aarhus.

Den *basale eller indledende* udredning inden for oto-rhino-laryngologi foretages på det hospital, der modtager patienten. De ukomplicerede tilfælde behandles lokalt. *Komplicerede tilfælde og den videre udredning og behandling* viderevisiteres til de hospitalet, der har regionsfunktionen.

Kontrol og efterbehandling anses for at kunne varetages lokalt.

2.4 Beskrivelse af sammenhængen til andre specialer

Vejledning:

Der efterspørges beskrivelse af, hvordan samarbejdet med andre relevante specialer er sikret/sikres fremadrettet med særligt fokus på specialer på forskellige matrikler

Besvarelse:

Inden for øre-næse-hals-området samarbejdes med en række specialer:

- Oftalmologi
- Neurologi
- Intern medicin (endokrinologi)
- Intern medicin (nefrologi)
- Diagnostisk radiologi med CT- og MR-skanning.

Endvidere er der et tæt samarbejde med pædiatri, lungemedicin, kirurgi, nuklearmedicin, klinisk onkologi, radiologi og neurokirurgi ved sygdomme med relation til cerebrum.

Der samarbejdes med regionens tandpleje, og der er ligeledes jævnlig kontakt til Kæbekirurgisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital, Aarhus.

I Sundhedsstyrelsens specialevejledning oplystes behov for samarbejde med en række specialer. Enkelte samarbejdende specialer er ikke til stede på matriklen i Holstebro. Her er der samarbejde med Regionshospitalet Herning og Aarhus Universitetshospital.

2.5 Implementering

Vejledning:

Der efterspørges en detaljeret plan for implementering af de specialfunktioner i specialeansøgningen, som ikke aktuelt varetages, men som ønskes varetaget, herunder en præcis angivelse af tidshorisont (måned/år).

Besvarelse:

Besvarelse for Aarhus Universitetshospital, Aarhus:

Funktionen *Botulinumtoxin behandling af spastisk dysfoni og oromandibulær dystoni* søges som noget nyt til varetagelse ved Aarhus Universitetshospital, Aarhus. Afdelingen på Aarhus Universitetshospital varetager i forvejen den laryngologiske udredning og stemmeanalyser af disse patienter og besidder den nødvendige laryngologiske ekspertise. Samtidig har speciallæger på afdelingen mange års erfaring i anvendelse af botulinumtoxin i forbindelse med bl.a. Freys syndrom og ultralydsvejledt botox behandling af hypersalivation. Behandlingen vil kunne implementeres fuldt ud af to speciallæger i løbet af et år og dermed være klar til igangsættelse pr. 1. januar 2017 med implementeringen af den nye specialeplan. Behandlingen varetages i tæt tværfagligt teamsamarbejde med Neurologisk Afdeling og Neurofysiologisk Afdeling.

Funktionen *Behandling af laryngocele* søges ligeledes som noget nyt til varetagelse ved Aarhus Universitetshospital, Aarhus, idet afdelingen har 3 speciallæger med fagområde inden for hoved-halskirurgi og har den nødvendige viden og de kirurgiske kompetencer til at varetage behandlingen.

Aarhus Universitetshospital foretager udredningen af laryngocele. Behandlingen vil kunne igangsættes pr. 1. januar 2017 med implementeringen af den nye specialeplan.

Funktionen *Avanceret næse-bihulekirurgi* er en ny funktion i specialeplanen. Afdelingen ved Aarhus Universitetshospital, Aarhus har igennem mange år varetaget denne funktion bl.a. hos patienter opereret for læbe-ganespalte, og speciallæger har indgået i fælles tværfaglige konferencer om disse patienter. Behandlingen varetages af en overlæge samt to afdelingslæger under oplæring. Herudover har afdelingen igennem en årrække modtaget patienter fra store dele af landet til lukning af komplicerede septum-perforationer, og speciallægerne i dette team har mange års erfaring med lukning af naso-kranielle defekter.

Øre-Næse-Halsafdelingen, Aarhus Universitetshospital har pr. 1. marts 2015 overtaget al kirurgisk behandling af thyreoidea og parathyreoidea.

Besvarelse for Regionshospitalet Holstebro:

Der søges som noget nyt om regionsfunktionen *Neuro-otologisk/vestibulogisk udredning og behandling* til varetagelse ved Regionshospitalet Holstebro. Afdelingen er klar til at varetage funktionen pr. 1. januar 2017.

2.6 Udvikling og fremtidsplaner

Vejledning:

Der efterspørges overvejelser over den fremadrettede udvikling af specialet i regionen/på privathospitalet med fokus på organisatoriske overvejelser, planer om nybyggeri, faglige satsningsområder og lign.

Besvarelse:

3 Specialets hovedfunktionsniveau

NB! Der skal ikke ansøges om varetagelse af hovedfunktioner indenfor specialet, men varetagelsen af hovedfunktionsniveauet ønskes beskrevet nedenfor.

3.1 Overordnet beskrivelse af den planlagte organisering af hovedfunktionerne i specialet

Vejledning:

Der efterspørges bl.a. en beskrivelse af varetagelsen af hovedfunktionsniveauet i specialet, herunder på hvilke sygehusematrikler hovedfunktionerne varetages.

Besvarelse:

I Region Midtjylland varetager følgende matrikler hovedfunktioner inden for oto-rhino-laryngologi

- Aarhus Universitetshospital, Aarhus
- Regionshospitalet Holstebro

Der er en satellitfunktion (øre-, næse-, halsklinik med dagfunktion) ved Regionshospitalet Randers, der varetager udvalgte elektive funktioner.

Regionen har oprettet 3 audiologiske lokalklinikker i samarbejde med Horsens, Randers og Aarhus kommuner. Klinikkerne er under faglig ledelse fra Audiologisk Klinik ved Aarhus Universitetshospital, og personalet er ansat ved Audiologisk Klinik med udetjeneste de respektive steder.

Regionen har indgået en driftsaftale med Herning Kommune om brug af den kommunale høreklub ved Center for Kommunikation i Herning. Klinikken har en samarbejdsaftale med Audiologisk Klinik på Regionshospitalet Holstebro.

3.2 Overordnet beskrivelse af opfyldelsen af anbefalinger til varetagelsen af hovedfunktioner i specialet

Vejledning:

Beskrivelsen bør tage udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens anbefalinger i specialevejledningen.

Besvarelse:

Aarhus Universitetshospital, Aarhus og Regionshospitalet Holstebro lever op til anbefalingerne for varetagelse af hovedfunktionsniveau i oto-rhino-laryngologi.

Begge afdelinger behandler patienter på hovedfunktionsniveau, og begge afdelinger har akut vagt 24 timer i døgnet, alle årets dage.

Det gælder i øvrigt for begge afdelinger, at øvrigt personale, herunder sygeplejersker, har relevante kompetencer og erfaring i varetagelse af specialets patienter.

3.3 Andre oplysninger vedr. hovedfunktioner i specialet

Vejledning:

Såfremt regionen/privathospitalet har yderligere oplysninger eller bemærkninger, kan de anføres her.

Besvarelse:

4 Specialets regionsfunktionsniveau

4.1 Kort redegørelse for varetagelsen af regionsfunktioner som regionen/det private sygehus allerede er godkendt til, og som ønskes genansøgt

Vejledning:

Der efterspørges en redegørelse for, hvordan regionsfunktioner i specialevejledningen er implementeret i regionen/på det private sygehus (kun relevant hvis regionen/ det private sygehus allerede er godkendt)

Besvarelse:

Der er i den gældende specialevejledning tildelt regionsfunktioner inden for oto-rhino-laryngologi på følgende matrikler i Region Midtjylland:

- Aarhus Universitetshospital, Aarhus
- Regionshospitalet Holstebro

De tildelte regionsfunktioner er implementeret i overensstemmelse med specialevejledningen.

4.2 Beskrivelse af den planlagte organisering af regionsfunktionerne i specialet

Vejledning:

Der efterspørges en beskrivelse af den overordnede organisering og varetagelse af regionsfunktionerne, herunder på hvilke sygehusmatrikler regionsfunktionerne ønskes varetaget og begrundelsen herfor, samt hvis der ansøges for flere sygehusmatrikler, hvordan de ansøgte sygehusmatrikler så vil samarbejde om varetagelsen af regionsfunktionerne.

Besvarelse:

Det generelle princip for placering af regionsfunktioner i Region Midtjylland er, at funktionerne fordeles ud fra en konkret afvejning af nedenstående hensyn:

- At opfylde Sundhedsstyrelsens krav til varetagelse af funktionerne, herunder sikre en tilstrækkelig volumen til at opretholde en høj kvalitet.
- At tilrettelægge hensigtsmæssige patientforløb og understøtte Region Midtjyllands akutplan samt bæredygtigheden af det enkelte akuthospital.
- At sikre Aarhus Universitetshospital også fremover udgør rammen om den specialiserede virksomhed og understøttes heri ved varetagelse af så mange regionsfunktioner som muligt.

Regionsfunktionerne ønskes fremadrettet varetaget på de samme matrikler som i dag, dog er afdelingen på Regionshospitalet Viborg nedlagt som selvstændig funktion, og der varetages derfor ikke længere regionsfunktioner.

4.3 Matrikelspecifik beskrivelse af opfyldelse af krav til varetagelsen af regionsfunktioner i specialet

Vejledning:

Der efterspørges en redegørelse for, hvordan kravene i Sundhedsstyrelsens specialevejledning til varetagelse af regionsfunktioner indenfor specialet opfyldes. Redegørelsen skal ske for hver sygehusematrikel, som planlægges at varetage regionsfunktioner.

Afsnittet skal supplere og uddybe oplysningerne i excel-skemaerne, som indsendes for hver sygehusematrikel. Alle relevante tal-data og ja/nej-besvarelser indtastes i excel-skemaet, og det beskrives nedenfor, hvorledes det enkelte sygehus samlet set lever op til specialevejledningens krav til varetagelse af specialfunktioner i specialet.

Hvis der i det indtastede data i excel-skemaet, er afvigelser fra specialevejledningens krav om varetagelse beskrives det desuden nedenfor.

Besvarelse for Aarhus Universitetshospital, Aarhus:

Aarhus Universitetshospital, Aarhus lever op til anbefalingerne for varetagelse af hovedfunktionsniveau i oto-rhino-laryngologi, og der er ingen afvigelser i forbindelse med varetagelse af specialets regionsfunktioner.

Afdelingens stab omfatter 11 overlæger samt 9 afdelingslæger. Afdelingen er organiseret i faglige teams svarende til de fagområder, der er beskrevet for oto-rhino-laryngolog: Hoved-halskirurg, ørekirurgi, laryngologi, næsebihulekirurgi, vestibulologi samt audiologi. I hvert team er der 3 speciallæger, der kan varetage diagnostik og behandling 24/7. Afdelingen har 3 vagttag, og afdelingens speciallæger deltager i bagvagter og bagbagvagter, således at det altid er muligt at tilkalde en speciallæge med kompetencer på regions- og højtspecialiseret niveau. Plejepersonalet samt ørige personale i afdelingen er ligeledes organiseret i team, hvilket sikrer, at den højtspecialiserede behandling er robust.

Afdelingen har etableret et tæt tværfagligt samarbejde om de højtspecialiserede og regionale behandlinger. Afdelingen holder ugentlig konferencer med Neurokirurgisk Afdeling, Neuroradiologisk Afdeling og Medicinsk Endokrinologisk Afdeling, hvor der tages stilling til kirurgisk behandling af bl.a. thyreoidea og parathyreoideapatienter.

Det må konstateres, at der for en række regionsfunktioner er en vis diskrepans mellem Region Midtjyllands volumental og det volumen, som Sundhedsstyrelsen har estimeret, der er på landsplan. Regionen vurderer dog, at de angivne volumental er velbegrundede og bemærker følgende i forhold til konkrete højtspecialiserede funktioner:

- *Indledende audiologisk udredning af voksne patienter mph. vurdering af muligheden for cochlear implant.* Der foretages ca. 350 CI-operationer på landsplan, så specialevejledningens skøn af det nationale volumen vurderes at være for højt.
- *Operation for otosclerosis med stapedotomi.* Specialevejledningens skøn af det nationale volumen vurderes at være for lavt.

Besvarelse for Regionshospitalet Holstebro:

Øre-Næse-Halsafdelingen, Regionshospitalet Holstebro lever uændret op til anbefalingerne for varetagelse af de ved seneste specialeplan tildelte regionsfunktioner i oto-rhino-laryngologi, som genansøges, samt for varetagelse af regionsfunktionen *Neuro-otologisk/vestibulologisk udredning og behandling af komplicerede tilfælde*, der søges som ny funktion.

Øre-Næse-Halsafdelingen, Regionshospitalet Viborg blev fusioneret med Øre-Næse-Halsafdelingen, Regionshospitalet Holstebro den 1. oktober 2011, og funktionerne har været samlet på Regionshospitalet Holstebro siden da.

Afdelingen dækker en population på 518.000 indbyggere og er bemandet med 10 speciallæger og 10 læger under uddannelse. Afdelingen er bemandet med en forvagt og en bagvagt i alle døgnets 24 timer året rundt.

Afdelingen har en sengeafdeling med 12 stationære og ca. 10 dagkirurgiske pladser. Der er ca. 3.500 operationer pr. år, som udføres på fire operationsstuer, der er tilknyttet afdelingen. Dette giver ca. 20 åbne operationsstuer om ugen.

Afdelingen har et meget stort ambulatorium med 6 undersøgelsesrum og ca. 20-25 ambulante ugentlige stuer med ca. 9.000 ambulante besøg årligt.

Der er desuden Høreklub i Holstebro og Viborg. Høreklubben i Viborg er bemandet med en audiologisk ansvarlig overlæge og en læge under uddannelse.

Høreklubben i Holstebro tilpasser 5.000 høreapparater om året og ser ca. 10.000 ambulante patienter. Høreklubben i Viborg tilpasser et lignende antal.

På regionsfunktionsniveau udføres årligt ca. 200 benigne thyreoidea-operationer, ca. 60 stapedotomier og langt over 150 operationer med CAS-FESS udstyr til bihulekirurgi samt ydre næse plastik (rhinoplastik). Alle de nævnte operationer kan udføres af mindst to overlæger samtidig med, at der er en eller flere afdelingslæger under oplæring i udførelse af indgrebene.

Afdelingen råder over udstyr til sialoendoskopi og endoskopisk stenfjernelse i spytkirtler. Der rådes over to komplette optik- og instrumentsæt, og der er to læger, der er udlært i udførelse af indgrebene. Der udføres over 80 indgreb om året.

I samarbejde med Oftalmologisk Afdeling varetages endoskopisk tårevejskirurgi (dacryo-cysto-rhinostomi).

Inden for oto-neurologi er afdelingen udstyret med VNG- og vHit-apparatur samt andet avanceret udstyr til udredning af svimle patienter. Afdelingen er ligeledes udstyret med en TVR-stol til bl.a. svimmelhedsdiagnostik og behandling af patienter med svære tilfælde af øresten (BPPV).

Der er et meget tæt samarbejde med Øre-Næse-Halsafdelingen, Aarhus Universitetshospital og ligeledes med andre nært beslægtede specialer som oftalmologi, neurologi samt endokrinologi samt med de praktiserende læger og speciallæger i regionen.

Det må konstateres, at der for en række regionsfunktioner er en vis diskrepans mellem Region Midtjyllands volumental og det volumen, som Sundhedsstyrelsen har estimeret, der er på landsplan. Regionen vurderer dog, at de angivne volumental er velbegrundede og bemærker følgende i forhold til konkrete højtspecialiserede funktioner:

- *Indledende audiologisk udredning af voksne patienter mhp. vurdering af muligheden for cochlear implant.* Det oplyste volumen er baseret på oplysninger fra Høreklubben i Viborg. Der er årligt gennemsnitligt ca. 4 patienter til udredning til CI. Det er ikke muligt herudover at præcisere volumen for funktionen nærmere.
- *Operation for otosclerosis med stapedotomi.* Otosclerose-operationer i 2014 er opgjort til 43 patienter, men der er undersøgt en del flere end dette antal, da en del ikke skal opereres, men behandles med HA. Patientforløbene omfatter forundersøgelse, operation og 3 kontroller pr. patient pr. år, der bliver opereret. Tallet er angivet højere, nemlig 60 stk., idet der i perioden 1.10.2014 – 1.12.2014 kun var én operatør (mod normalt to) og derfor færre

operationer end forventet. Hospitalsenheden Vest har fået en del patienter fra den østlige del af regionen, da der i Aarhus ikke har været foretaget så mange operationer.

4.4 Formaliseret samarbejde

Vejledning:

Såfremt funktioner i specialet søges varetaget i et formaliseret samarbejde med andre sygehusmatrikler i eller uden for regionen, bedes dette beskrevet og præciseret nærmere, herunder hvilke sygehusmatrikler, der indgår i det planlagte formaliserede samarbejde, og hvilke konkrete funktioner, det drejer sig om.

Den konkrete aftale om formaliseret samarbejde kan eventuelt vedlægges, men dette er kun et krav, hvis det fremgår specifikt af ansøgningsmaterialets specialevejledning, jf. Sundhedsstyrelsens publikation "Specialeplanlægning – begreber, principper og krav" tilgængelig fra Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Besvarelse:

Der søges ikke funktioner varetaget i et formaliseret samarbejde inden for specialet i oto-rhino-laryngologi.

4.5 Udefunktioner

Vejledning:

Såfremt der planlægges med brug af udefunktioner inden for specialet, skal dette beskrives nærmere, herunder hvilke konkrete funktioner det drejer sig om.

Besvarelse:

Afdelingen har i mere end ti år haft udefunktion på Øre-Næse-Halsklinikken i Randers. I udefunktionen deltager yngre læger under uddannelse samt speciallæger. Der foretages forundersøgelser og kontroller samt mindre operative indgreb på Øre-Næse-Halsklinikken i Randers.

Udefunktionen dækker hverdage samt speciallæge tilkaldevagt 24/ på hverdage.

På Øre-Næse-Halsklinikken i Randers foretages behandlingen på hovedfunktionsniveau.

4.6 Andre oplysninger vedr. regionsfunktioner i specialet

Vejledning:

Såfremt regionen/privathospitalet har yderligere oplysninger eller bemærkninger som er særligt relevante for Sundhedsstyrelsens sagsbehandling, kan de anføres her. Der kan fx angives relevant dokumentation for kvalitet i varetagelsen af udvalgte regionsfunktioner, særlig forskningsaktivitet eller lign.

Besvarelse:

Aarhus Universitetshospital, Aarhus har etableret et færdighedslaboratorium til uddannelse af otokirurger. På Aarhus Universitetshospital, Aarhus, Regionshospitalet Viborg og Regionshospitalet Holstebro rådes der over otokirurgiske simulatorer.

Der er flere læger under oplæring i otokirurgi.

Den neurootologiske funktion på Øre-Næse-Halsafdelingen på Aarhus Universitetshospital er under udbygning. Der er indgået et samarbejde med Universitetsklinikken i Lund, Sverige, på dette område.

Der har været læger og andet personale på studieophold i Lund og i Australien. Særlige problempatienter vil blive drøftet på fælles konferencer mellem afdelingen i Aarhus og afdelingen i Lund.

5 Specialets højtspecialiserede niveau

5.1 Kort redegørelse for varetagelsen af regionsfunktioner som regionen/det private sygehus allerede er godkendt til, og som ønskes genansøgt

Vejledning:

Der efterspørges en redegørelse for, hvordan højtspecialiserede funktioner i specialevejledningen er implementeret i regionen/på det private sygehus (kun relevant hvis regionen/ det private sygehus allerede er godkendt)

Besvarelse:

Der er i den gældende specialevejledning tildelt højtspecialiserede funktioner på Aarhus Universitetshospital, Aarhus. De tildelte højtspecialiserede funktioner er implementeret i overensstemmelse med specialevejledningen.

5.2 Beskrivelse af den planlagte organisering af højtspecialiserede funktioner i specialet

Vejledning:

Der efterspørges en beskrivelse af den overordnede organisering og varetagelse af de højtspecialiserede funktioner, herunder på hvilke sygehusmatrikler højtspecialiserede funktioner ønskes varetaget og begrundelsen herfor, samt hvis der ansøges for flere sygehusmatrikler, hvordan de ansøgte sygehusmatrikler så vil samarbejde om varetagelsen af de højtspecialiserede funktioner.

Besvarelse:

Der søges om højtspecialiserede funktioner inden for oto-rhino-laryngologi til samme matrikel (Aarhus Universitetshospital, Aarhus), som varetager det højtspecialiserede niveau i dag. Der lægges således ikke op til ændringer i organisering og tværgående samarbejde.

5.3 Matrikelspecifik beskrivelse af opfyldelse af krav til varetagelsen af højtspecialiserede funktioner i specialet

Vejledning:

Der efterspørges en redegørelse for, hvordan kravene i Sundhedsstyrelsens specialevejledning til varetagelse af højtspecialiserede funktioner indenfor specialet opfyldes. Redegørelsen skal ske for hver sygehusmatrikel, som planlægges at varetage højtspecialiserede funktioner.

Afsnittet skal supplere og uddybe oplysningerne i excel-skemaerne, som indsendes for hver sygehusmatrikel. Alle relevante tal-data og ja/nej-besvarelser indtastes i excel-skemaet, og det beskrives nedenfor, hvorledes det enkelte sygehus samlet set lever op til specialevejledningens krav til varetagelse af specialfunktioner i specialet.

Hvis der i det indtastede data i excel-skemaet, er afvigelser fra specialevejledningens krav om varetagelse beskrives det desuden nedenfor.

Besvarelse for Aarhus Universitetshospital, Aarhus:

Afdelingen varetager al højtspecialiseret behandling inden for hoved-halskirurgi. Der er 4 overlæger med højtspecialiserede kompetencer samt 4 afdelingslæger under oplæring. Der foretages minimum 30 halsdissektioner pr. speciallæge og mere end 130 halsdissektioner pr. år. Afdelingen har i alt 3 speciallæger, som varetager avanceret laserkirurgisk behandling af T1a glottis-cancer.

Afdelingen foretager desuden mere end 200 thyreoideaprocedurer pr. år og opfylder dermed kravet til kirurgisk varetagelse af thyreoideakræft. Afdelingens speciallæger deltager i internationale kurser og uddannelse bl.a. certificeret international uddannelse til Head- and neck surgeon. Afdelingens speciallæger er desuden aktive bl.a. i DAHANCA med forskning og udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer m.v. Afdelingen har igennem mere end 15 år haft tradition for en tværfaglig veletableret tilgang til den kirurgiske behandling af hoved-halskræft. Afdelingen har etableret MDT-samarbejde om alle kræftforløb med plastikkirurg, onkologer, neurokirurg og kæbekirurg. Mange af indgrebene foretages i samarbejde med speciallæger fra samarbejdende specialer. Således er der etableret fælles operationslejer mellem neurokirurg og øre-næse-halslæger til patienter med tumorer med mulig involvering af basis cranii. Samarbejdet om hoved-halskræft-patienterne involverer hele patientforløbet. Den højtspecialiserede behandling sikres desuden ved, at det øvrige personale involveret i behandlingen har de nødvendige kompetencer til at understøtte det samlede patientforløb.

Afdelingen har igennem mange år varetaget avanceret næse-bihulekirurgi bl.a. hos patienter opereret for læbe-ganespalte og speciallæger indgået i fælles tværfaglige konferencer om disse patienter. Behandlingen varetages af en overlæge samt to afdelingslæger under oplæring. Herudover har afdelingen igennem en årrække modtaget patienter fra store dele af landet til lukning af komplicerede septum-perforationer, og speciallægerne i dette team har mange års erfaring med lukning af naso-kranielle defekter.

Diagnostik og behandling af svær behandlelig svimmelhed samt sjældne vestibulære diagnoser foretages i afdelingens vestibulær ambulatorium, som råder over det nødvendige udstyr. Aktuelt har afdelingen to speciallæger tilknyttet funktionen, men der planlægges yderligere ansættelse af en speciallæge i teamet, idet kapaciteten aktuelt ikke er tilstrækkelig.

Vaskulære malformationer diagnosticeres og behandles ligeledes i et veletableret tværfagligt samarbejde med MDT-konferencer med bl.a. radiologer, hudlæger og plastikkirurger.

Alle de højtspecialiserede funktioner kan varetages 24/7 af speciallæger med de højtspecialiserede kompetencer inden for de ansøgte funktioner.

Det må konstateres, at der for en række højtspecialiserede funktioner er en vis diskrepans mellem Region Midtjyllands volumental og det volumen, som Sundhedsstyrelsen har estimeret, der er på landsplan. Regionen vurderer dog, at de angivne volumental er velbegrundede og bemærker følgende i forhold til konkrete højtspecialiserede funktioner:

- *Svære stenoser og malformationer i larynx og trachea.* Svære stenoser behandles operativt næsten udelukkende på Aarhus Universitetshospital i samarbejde med Afdeling T. Specialevejledningens skøn af det nationale antal svære stenoser vurderes at være for lavt, idet der er mange forløb med stenoser efter tracheotomi samt patienter til behandling i forbindelse med tumorindvækst i trachea, hvor stenosen må betegnes som svær og behandlingskrævende.
- *Nævus flammeus...* Specialevejledningens skøn af det nationale volumen vurderes at være for lavt.

5.4 Formaliseret samarbejde

Vejledning:

Såfremt funktioner i specialet søges varetaget i et formaliseret samarbejde med andre sygehusmatrikler i eller uden for regionen, bedes dette beskrevet og præciseret nærmere, herunder hvilke sygehusmatrikler, der indgår i det planlagte formaliserede samarbejde, og hvilke konkrete funktioner, det drejer sig om.

Den konkrete aftale om formaliseret samarbejde kan eventuelt vedlægges, men dette er kun et krav, hvis det fremgår specifikt af ansøgningsmaterialets specialevejledning, jf. Sundhedsstyrelsens publikation "Specialeplanlægning – begreber, principper og krav" tilgængelig fra Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Besvarelse:

Der søges ikke om højtspecialiserede funktioner varetaget i formaliseret samarbejde inden for oto-rhino-laryngologi.

5.5 Udefunktioner

Vejledning:

Såfremt der planlægges med brug af udefunktioner inden for specialet, skal dette beskrives nærmere, herunder hvilke konkrete funktioner det drejer sig om.

Besvarelse:

Der er ikke udefunktioner på højtspecialiseret niveau inden for oto-rhino-laryngologi.

5.6 Andre oplysninger vedr. højtspecialiserede funktioner i specialet

Vejledning:

Såfremt regionen/privathospitalet har yderligere oplysninger eller bemærkninger som er særligt relevante for Sundhedsstyrelsens sagsbehandling, kan de anføres her. Der kan fx angives relevant dokumentation for kvalitet i varetagelsen af udvalgte højtspecialiserede funktioner, særlig forskningsaktivitet eller lign.

Besvarelse:

Øre-næse-halsafdelingen, Aarhus Universitetshospital deltager aktivt i forskning inden for alle de højtspecialiserede områder samt inden for regionale funktioner.

Afdelingen indberetter til alle eksisterende nationale databaser, og på de områder, hvor der ikke eksisterer nationale kvalitetsdata, har afdelingen etableret lokale databaser f.eks. næse-bihulekirurgi. Afdelingens speciallæger deltager aktivt i DAHANCA og DATHYRCA samarbejdet om bl.a. forskning, udvikling og nationale kliniske vejledninger.

Der er desuden etableret et internationalt samarbejde mellem Øre-Næse-Halsafdelingen, Aarhus Universitetshospital, Aarhus og forskere i San Diego, USA, Toronto, Canada og Lund, Sverige.

Der er etableret et meget tæt forskningssamarbejde med PET-centret, Neuroradiologisk Afdeling, Institut for Medicinsk Biokemi, Anatomisk Institut og Institut for Klinisk Immunologi samt Klinisk Mikrobiologi og Klinisk Kemi ved Aarhus Universitet og Aarhus Universitetshospital.

Desuden har Øre-Næse-Halsafdelingen på Aarhus Universitetshospital, Aarhus et tæt samarbejde med Dansk NeuroforskningsCenter (DNC). Formålet er at styrke forskning inden for neurobiologi, neuroimaging og klinisk neuroforskning i tæt samarbejde med Aarhus Universitet i Neurocampus Aarhus.

Det er centrets formål at styrke translationen fra grundforskning til klinisk forskning og patientbehandling.

Der er et tæt samarbejde på CI-området med øre-næse-halsafdelingen på Gentofte Hospital og Odense Universitetshospital med fælles retningslinjer, fælles udvikling, og før børnenes vedkommende fælles database. Der er ligeledes etableret en database for voksne.